

FLASKPOSTEN

utgiven av "Flaskskepparna,
klubb för flaskskeppbygge,
skepp, båtar, sjömanskap
och annat som tillhör hav
Och traditioner,
Grundad 1982

Argång 4 Nr 2

Upplaga 35 ex

Eftertryck tillåtas med
angivande av källa.

STYRELSE:

Ordförande Björn Thunberg

Sekreterare George Engström

Kassör Erik Lindholm

ORDINARIE LEDAMÖTER:

Inger Amberfält

Bo Larsson

Gunilla Pettersson

Börje Sjölin

Bengt Westerblom



Redaktör och ansvarig för texten i detta nummer är Björn Thunberg

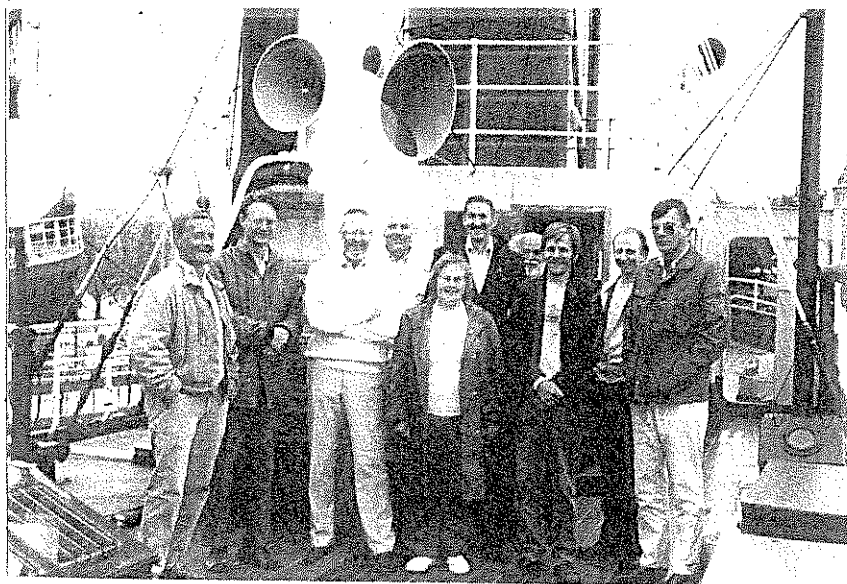
Renskrivning av texter: Rune Lilja

Teckningar: Björn Thunberg

Layout och bildframställning: Rune Lilja



Här några bilder från vår avslutnings-
träff i våras på fryskeppet Finngrundet.
Som du nog ser tycks alla trivas fint,
även våra två gäster Sten Hall
och Finn Jonsen



Här har vi spiset färdigt av vårt medhavda
goda och Affe lägger ut texten.



Erik, Inger, Rune och Georg i glatt samspråk



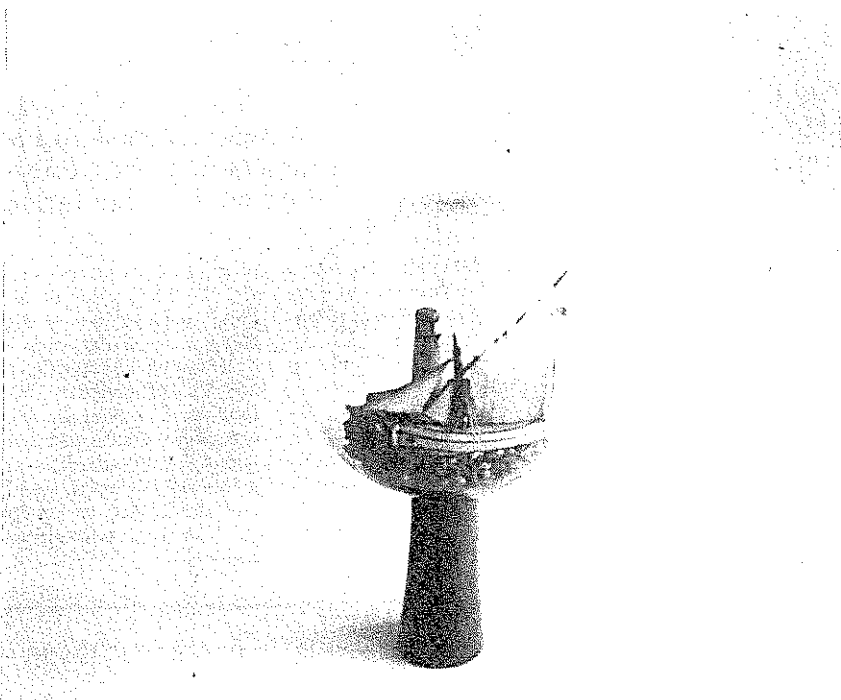
Georg berättar och Börje, Göran och vi andra lyssnar gärna

Göran Fors och hans kamrater håller på med en modell av regalskeppet Wasa, men enligt Björn T. lär modellen inte gå in i någon flaska. Gå till Sjöhistoriska och kolla själva, Ni är välkomna.

Björn sköter våra internationella kontakter och här så bra att vår vän från USA Ralph Presben kom på besök. Björn förevigade tillfället.



Siv och Erik Lindholm, vår gäst samt fru Thunborg.



Ett originellt och mycket snyggt bygge av Björn T.



Dag Edvardsson från Hönö bygger in fiskebåtsmodellerna i flaskor. Några av dem kommer att visas på Hav & Fiske.

Trålare i flaskka

Dag Edvardsson på Hönö är mannen som klarar det omöjliga. I varje fall ser det så ut – Dag bygger nämligen flaskskepp och genom den smala flaskhalsen lyckas han peta ner både ångtrålare, Vinga fyrplats och annat som hör ihop med riktiga fartygsmodeller.

Han har specialiserat sig på fiskebåtsmodeller. Det är i första hand äldre fiskebåtar och båtar som blev minsprängda och sänkta under krigsåren som återfinns i modell.

Dag Edvardsson har för övrigt ett brinnande intresse för fiskebåtar och är förmodligen den på västkusten som vet mest om alla båtar, när och var de är byggda, vem som ägt dem, vilka maskiner de har

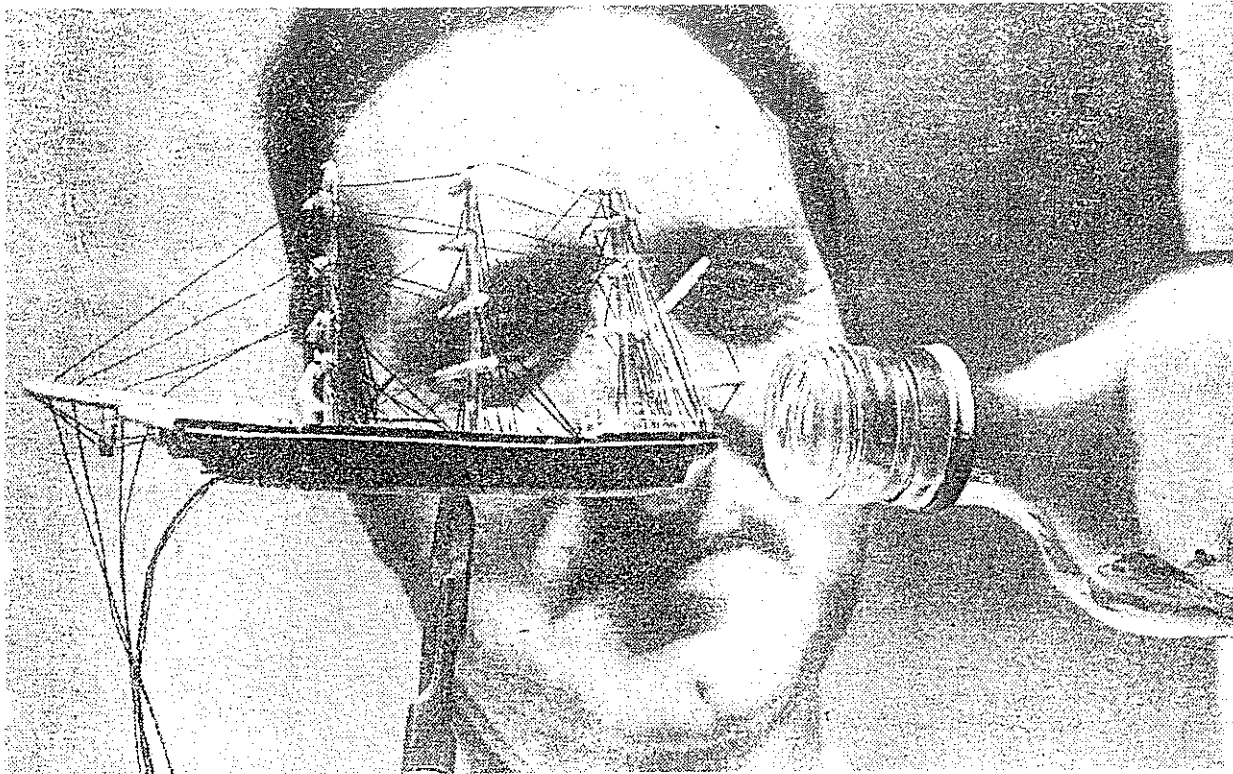
och har haft etc. Han har också under åren samlat ihop ett unikt bildmaterial med båtar från hela kusten.

Tillsammans med Georg Åberg gjorde Dag Edvardsson som bekant ett omfattande och unikt forskningsarbete då de tillsammans samlade materialet till boken om fisket under krigsåren "De hade inget val".

Dag har under sommaren deltagit i en utställning på Hö-

nö med några av sina modeller. En del kommer också att finnas med på Hav & Fiske. Det kan för övrigt vara visst besvär att få tag i lämpliga flaskor till båtmodeller. Några skall vara i fyrkantiga flaskor och andra skall synas bakom färgat glas. Standardflaskor är ju inte alltid så roliga, men Dag har faktiskt gjort en hel del fina fynd längs stränderna på hemön.

Beklagar det dåliga resultatet, men i flaskan finns en fisketrålare. (taget från ett dåligt tidningstryck)



Eller i flaskeskipsbygging, Bernhard Thams, holder skipet sitt opp mot flaskehalsen og studerer på hvordan dette skal gå. Til venstre sees trådene som mastene og riggen kan reguleres ned og opp med. (Foto: Per Svensson.)

Vi bygger flaske-skip

Å lage «flaske-skip» er en fin gammel hobby som ble dyrket ivrig av sellskutetidens sjømenn på langreis, dengang da det hverken var radio, fjernsyn eller sjømannsidrett, for ikke å snakke om bar ombord, og da besetningen selv måtte sørge for tidsfordriv på frivakten. Men denne kunsten, hvis resultater vi jo kan finne på museene og hjemme hos enkelte eldre sjømannsfamiljer, er nu praktisk talt utdødd. I allfall er det ikke så mange igjen som kan bygge flaskeskip.

For å puste liv i den gamle kunsten har Norsk Sjøfartsmuseum i høst arrangert et kursus under ledelse av John Kahrs som har lært knepene av en eldre kar som populært gikk under navnet «Flaske-Lars». Kurset går over åtte arbeidskvelder og har samlet 12 deltagere. De

har puslet jevnt og trutt i et hobbyrom i kjelleren på Norsk Sjøfartsmuseum og med museets modellskipsverksted vegg i vegg, slik at miljøet har vært det best tenkelige.

Det har da også gitt resultater. Da vi forleden kveld besøkte kurset, var flere av deltagerne mer eller mindre ferdige, med sitt skip rigget og seilende for god bær inne i flasken, mens andre befant

seg på det kritiske stadium da skipet — med master, rær og seil — skal inn gjennom den trange flaskehalsen.

Teknikken består i hovedtrekkene i at man spikker et skrog så lite i tverrsnitt at det med master, rær, rigg og seil nedlagt, kan smyges inn gjennom halsen på den flaske man har valgt. Mastene monteres til skroget på en slik måte at de kan legges

ned akterover. Trådene som utgjør stag og barduner, blir tredd ut gjennom hull i baugsprydet og i underkant av forskipet eller nederst på forstevnen. Sjøen eller havet inne i flasken lages i våre dager av formtre, tidligere bruktes oljekitt. Begge er plastiske materialer som tres inn gjennom flaskehalsen i en slags pølse-fasong og derefter bearbeides til bølgende hav, hvorefter overflaten males slik at den illuderer som skummende sjø. Det må dessuten arrangeres en bed eller fordypning som skipet skal festes til.

Allt dette pirkearbeidet skjer med «spesial-verktøy» som byggeren selv lager. For eksempel kniver og pensler festet til tuppen av ståltråd krummet etter behov.

Når alle forberedelser er gjort, skipet ferdig og flas-

ken klar til å ta imot det, kommer det heytidelige og avgjørende øyeblikk da skipet i sammenfoldet stand skal tres inn gjennom flaskehalsen. Det er som en fødsel, bare den omvendte velen-

Vil det gå bra, uten at noen av de ømfintlige småbitene går i stykker? Vil vi kunne dra et lettelsens sukk, eller vil vi måtte gjøre det hele omigjen?

Gudskjelov, det gikk bra,

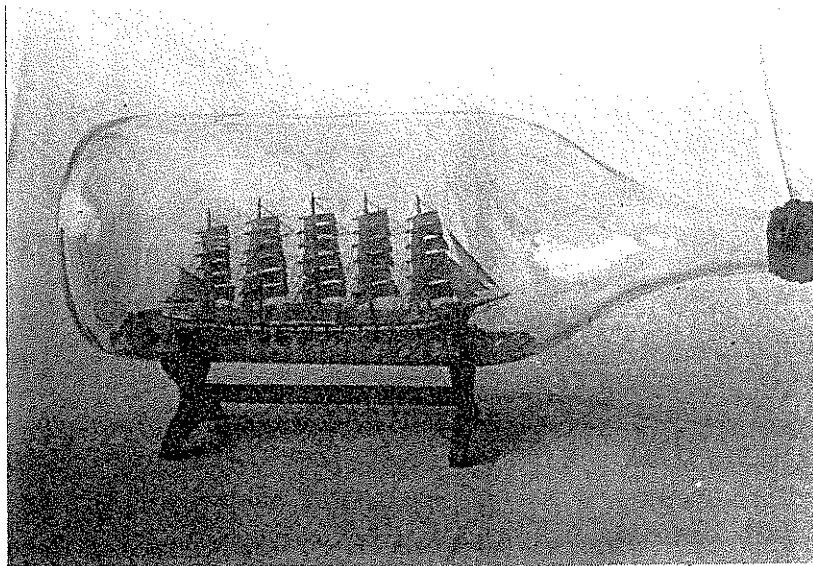
men vanskelighetene er ikke slutt ennå. Nå skal skipet på plass. Riggen reises ved å trekke i de rette tråder, som så limes fast, og det overflødig kuttes vekk slik at det etterpå ikke kan ses hvordan

reisningen er foretatt. Vi kan ikke her avsløre alle knepene, men henstiller til interesserte å melde seg på neste kursus hvis man har behov for avstressing og tålmodighets-trening. Steph-

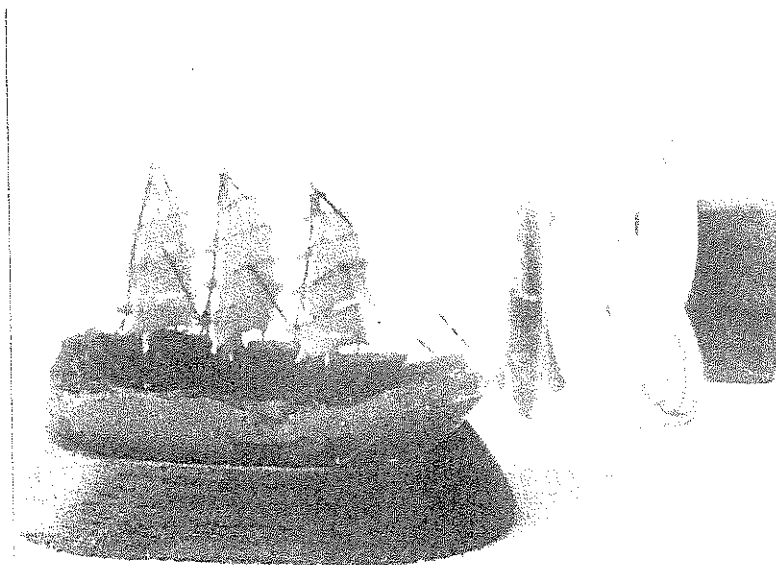
Samma dåliga resultat här och förutsättningarna var desamma som på förra sidan

(Artickeln är insänd av Lasse Carnevall, Kungälv)

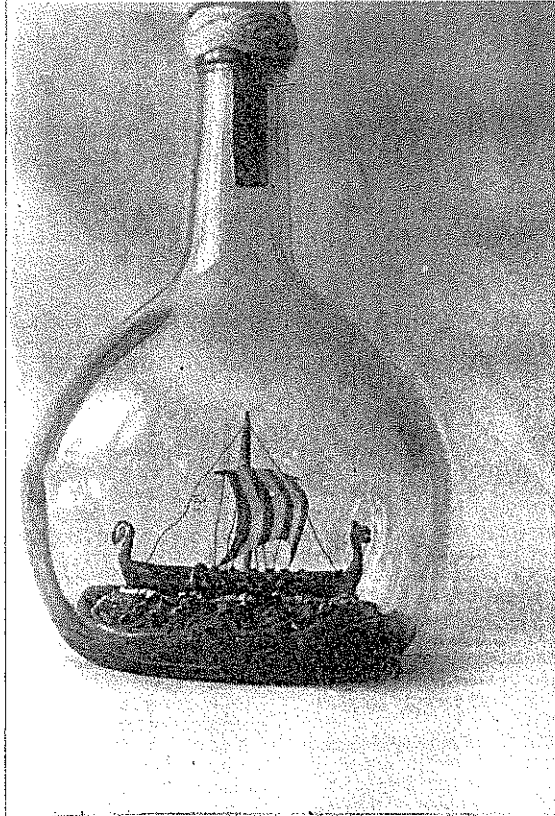
Här prov på vår vän Staffan Bruns skicklighet



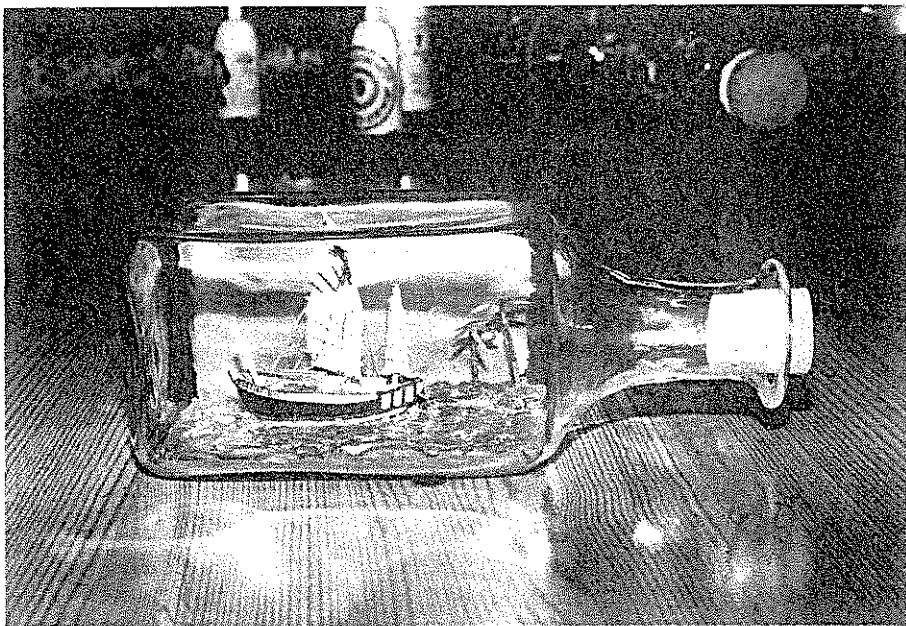
En femmastare, vilket arbete!



En pytterliten modell, men fin.



Staffan avslutar denna gång med ett vikingaskepp



Här en bjonk gjord av Finn Jensen

Henrik S Järrel om Wasa

Galärvarvsdockan olämplig placering

Av Henrik S. Järrel

Debatten om regalskeppet Wasas slutliga placering har under sommaren ånyo blossat upp, och flera kritiska röster har givit förnyad aktualitet åt kravet på att skrinlägga planerna på en placering av Wasa i den s. k. Galärvarvsdockan.

Henrik S. Järrel arbetar på Sveriges Television.

Flera goda skäl talar för detta krav:

1. Det svenska förslaget "Ask" är fullt i den miljö det är tänkt att inordnas i. Med sin framtoning av jättehjärd mellan en tårtblåsa och en cirkuskupol kommer byggnaden att direkt svara mot hela miljöbilden med det monumentala Nordiska museet i fonden. Ingen vy, ingen vinkel, inget perspektiv kan någonsin ge rättvisa åt denna arkitektoniska "pladaskskapelse".

Får offras

2. En stor del av Galärvarvsparken, ca 5 000 kvadratmeter, får offras om museet skall läggas i dockan. Kommunen har redan satsat ca 10 miljoner kronor av skattemedel på parkens iordningställande. Tanken på Galärvarvsparken som ett rekreations- och strövområde spolie-ras om man hugger av på smala stället och bebygger en stor del av markytan.

3. Tillfartsvägar för bilar och bussar samt parkerings- och uppställningsplatser för dessa kommer att kräva ytterligare ingrepp i en redan känslig miljö. Störningar i form av buller och miljöförurening kommer att uppträda för människor som av rekreationsskäl uppehåller sig i de delar av parken som bevaras.

4. Från skeppsbyggnadshistorisk synpunkt är det oönskat att placera ett 1630-talsskepp i en 1800-talsdocka. På 1600-talet använde man sig inte av docktekniken vid fartygsbygge. Själva Galärvarvsdockan är i

sig ett byggnadsminne värt att bevara åt eftervärlden. Men i det förslag som Byggnadsstyrelsen nu har regeringens uppdrag att slutprojektera förut-sätts att dockan rivs så när som på en liten stump av för- och akterskeppet.

Ej forcera lösning

Från konserveringsteknisk synpunkt har det hävdats att Wasas nuvarande, provisoriska byggnad är undermålig. Det är givetvis inte bra, men denna omständighet får rimligen inte tillåtas framtvunga en forcerad och illa genomtänkt lösning av själva huvudfrågan, nämligen var Wasamuseet slutligen skall placeras på Djurgården. Säkert kan skeppet hållas i hyggligt skick ännu någon tid i avvaktan på en definitiv lösning av placeringen.

Hittills har allmänheten i stort sett hållits utanför handläggningen av den här frågan. Och eventuella synpunkter från allmänheten har heller inte efterlysts t. ex. vid de halvhjärtade utställningar av förslagen som ägt rum. Byggnadsstyrelsen har genomdrivit frågan, stödd av s-majoriteten i Stockholms kommun samt, givetvis, av regeringen.

Enligt min mening borde man först ha utarbetat en översiktlig plan av området mellan Djur-

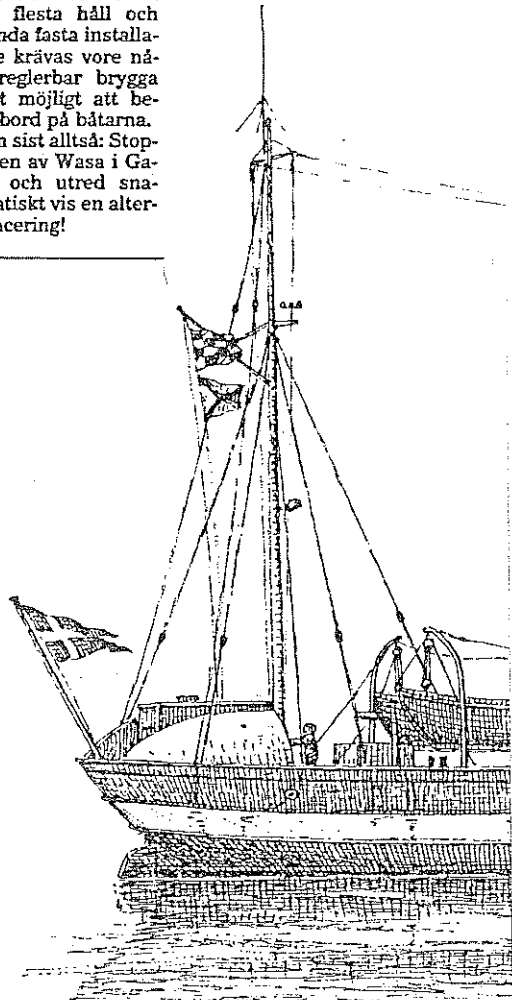
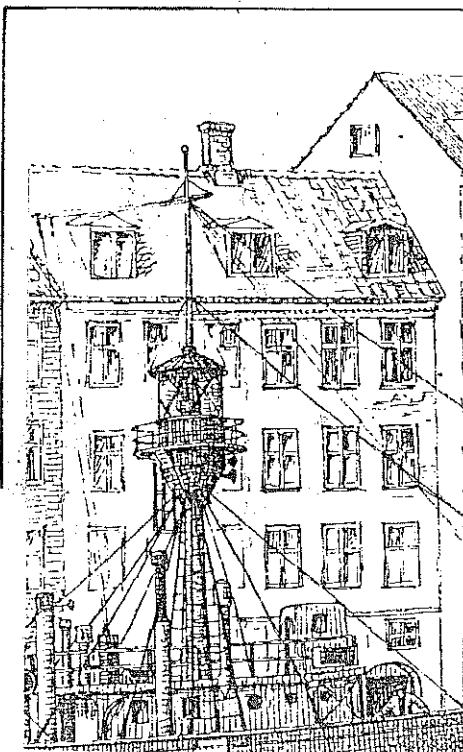
gårdsbron och Beckholmen. Och genom ett traditionellt samråds-förfarande mellan allmänhet och de kommunala/statliga organen bl. a. fått svar på var det nya Wasamuseet skall läggas. Först därefter hade det varit dags att utlysa en tävling om hur museet skall se ut med hänsyn till den omgivande miljön.

Levande museum

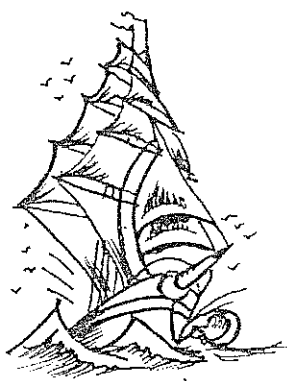
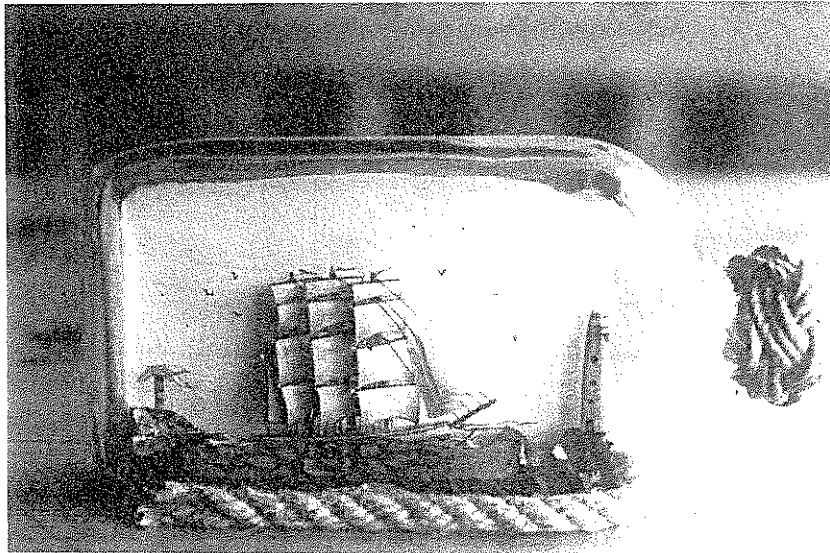
Och när det gäller den gamla, fina Galärvarvsdockan slutligen, låt mig skissa en tanke för dess utnyttjande. Bevara dockan med vatten i princip som den ligger och låt den få fungera som ett slags marinhistorisk gästhamn. Här ska ett eller flera marinhistoriskt och/eller skeppsbyggnadstekniskt intressanta fartyg/flytetyg kunna ankras upp och förtöjas för viss tid till allmänhetens beskådande.

Kan man tänka sig något bekvämare än att i denna vackra parkmiljö under bar himmel kunna strosa runt och bese olika fartyg från de flesta håll och vinklar? Den enda fasta installation som skulle krävas vore någon form av reglerbar brygga som gjorde det möjligt att bekvämt stiga ombord på båtarna.

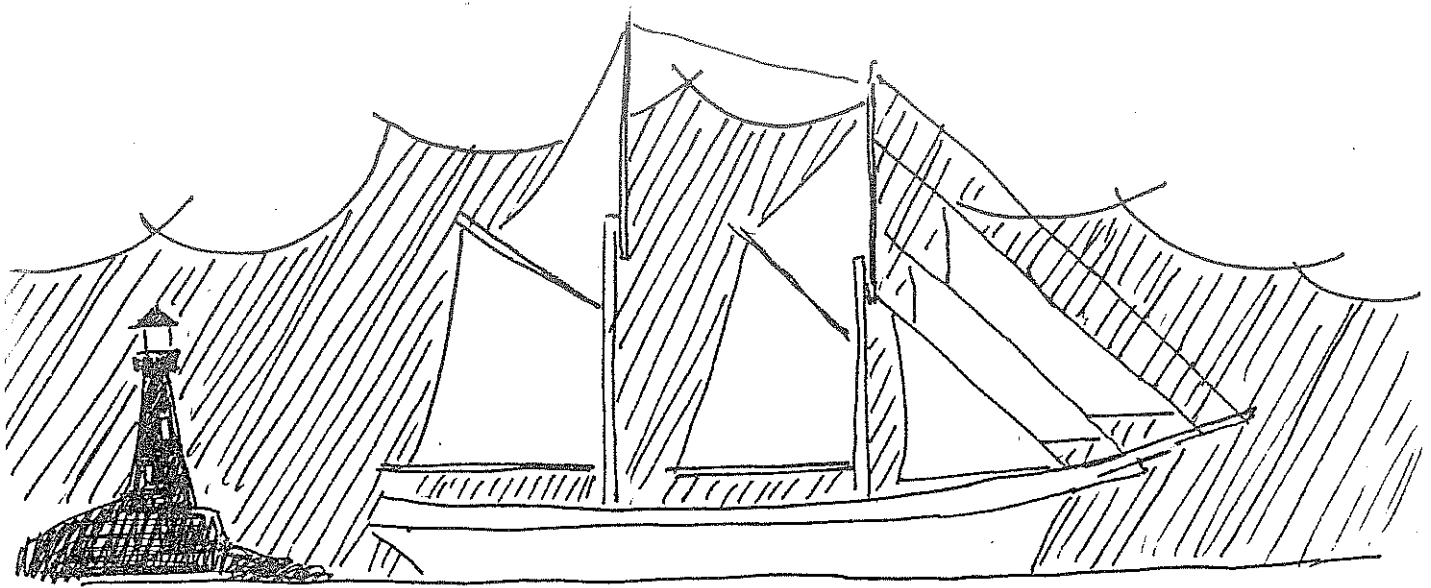
Men först som sist alltså: Stoppa projekteringen av Wasa i Galärvarvsdockan och utred snarast på demokratiskt vis en alternativ, bättre placering!



Tatueringsmotiv i flaska av Björn Thunberg



Tato-Björn
Tatuering-Flaskskepp



FÄRÖ 20.8.85

HEJ, BJÖRN!

EN KÄR HÄLSNING FRÅN FÄRÖ, SOM BLIR ALLTHER
AUFOLKAT (BUSKEDU). DÄR JAG HÅLLER TILL KOMMER
SÄLLAN TURISTER, VI BOR I EN AVKROK, LÅNGT
FRÅN MINISTRARNA - REGISSÖRERNA - SKÅDISARNA -
GENERALDIREKTÖRERNA OCH HÄLLIGÅNGARNA. DET
FINNS SÅ PARADIS FORTFARANDE. JO. JAG LOVADE
HÅLLA ETT LITET SNACK OM CANADA - NOVA SCOTIA -
NEW FOUNDLAND ETC., MEN JAG KOMMER INTE HEM
FÖRRÄN 15: E SEPT. (VALDAGEN) OCH FLASKERIGÅNDET
STARTAR VÄL VECKAN FÖRE, DEN 5: E ELLER 12: E?
ALLSÅ: NÄSTA TRÄFF BÖR BLI 3: E OKT, OM ALLT ÄR
SOM VANLIGT, DÅ VILL JAG GÄRNA VISA BILDER OCH
SNACKA. GÄR DET BRA?
F.Ö. HAR SOMMARVÄDRET VÄRIT SÅ SÅ MEN JAG HAR
HAFT JOBB MED ATT RESTAURERA EN GAMMAL STRANDBOD,
DEN ÄR KLAR OCH BLEV EN SUVERÄN SNICKARBOD - VERK-
STAD - FISKEBOD - LÖNNKROG - GARAGE FÖR HOPPEN OCH
HÖJJARNA. DET ÄR KUL NÄSTAN JÄMNT.

HÄLSNINGAR AF FE.

Ett hjärtligt tack till Affe!

Oktoberträffen hölls på isbrytaren S:t Erik och bestod till största delen av ett mycket intressant föredrag från hans USA-Canadaresa. Hans bilder från hamnar, kuster och vackra landskap kommer vi sent att glömma.

Personligen blev jag nog ändå mest fångad av hans målande berättelse om fiskaren/sjömannen som ställde upp i American Cap och kom 2:a men åkte hem och plockade bort en massa onödigt från sin fiskebåt och året därpå vann och höll på med detta till dom gjorde om reglerna.

Affes teckning av sjömannen och båten visar också hans konstnärliga kvalifikationer.

Till Er som inte var med vill jag bara säga - synd för Er.

Punc

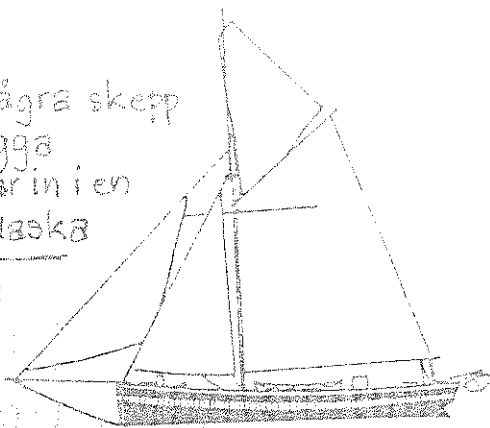


Den gamle kunst å bygge slup på flaske er blitt en populær hobby, ikke minst gjennom den kursvirksomhet som drives ved Norsk Sjøfartsmuseum med bl.a. Vidar Lund som leder. Her med et av sine arbeider — to slup på en flaske på sin stand på museets «minimesse» søndag. Mesterstykket beundres av Per Hjarøy og Arne Isaksen.
(Foto: Erik Berglund)

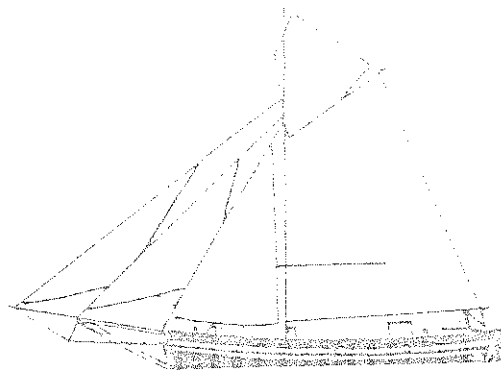
1. Slup
2. Jacht älteren Typs
3. Jacht neueren Typs
4. Jachtgaleas
5. Gaffelschoner
(Jacht-Form)
6. Gaffelschoner
(Klipper-Form)
7. Toppsegelschoner
(Jacht-Form)

Här några skepp
att bygga
alla går in i en
75 cl flaska

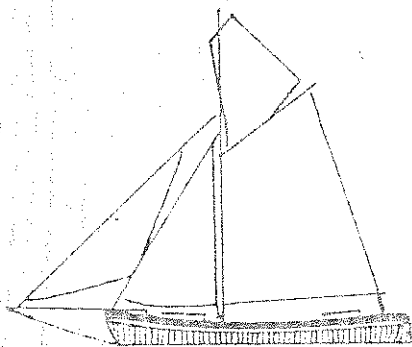
Lycka
til!



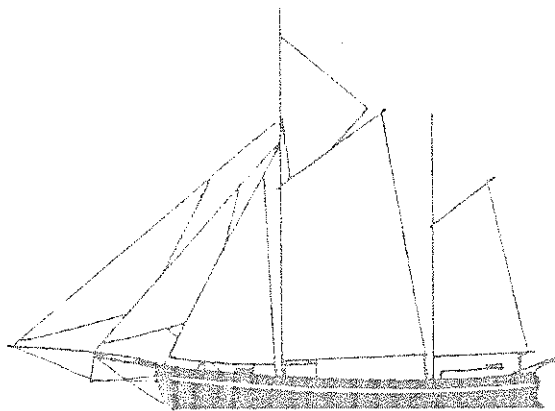
1



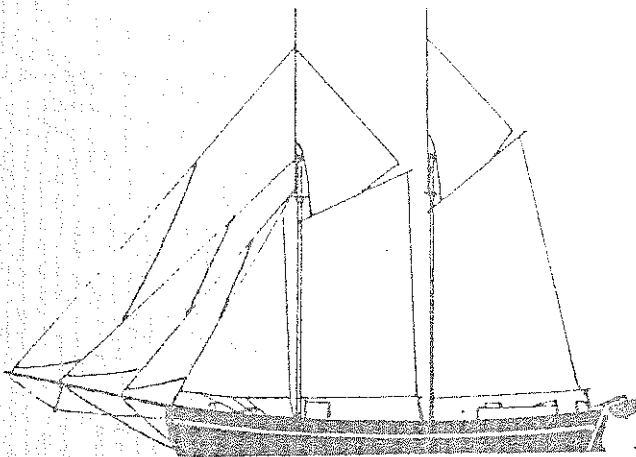
2



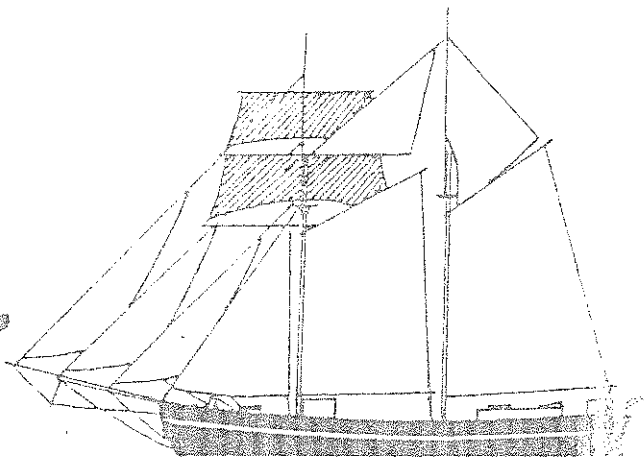
3



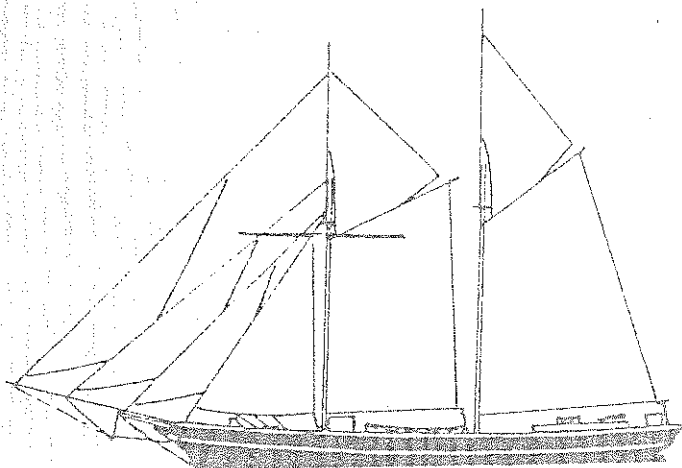
4



5



7



6

Här några segelskepp
som jag stulet ur
Segelschiffe der Ostsee.
På föregående sida ser
du från 1-7.

